

NOORDZEEOVERLEG

Aan

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat
De heer Harbers
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag

De Staatssecretaris van Economische Zaken en
Klimaat
De heer Vijlbrief

Datum

23 december 2022

Betreft

Appreciatie bij het NZO rapport 'Gaswinning op
de Noordzee en de afspraken daarover in het
Akkoord voor de Noordzee'

Noordzeeoverleg

www.noordzeeoverleg.nl

Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL)

Rijnstraat 8
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
www.overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl

Ons kenmerk

IENW/BSK-2022/306128

Bijlage

1

Geachte heer,

In het Noordzeeoverleg (NZO) werken het Rijk en maatschappelijke partijen zij aan zij aan de uitvoering van het Akkoord voor de Noordzee (NZA). We werken doorlopend aan een gezamenlijke kennisbasis en het definiëren van gedeelde uitgangspunten. Op deze manier geven we invulling aan de opgaven voor het verwezenlijken van de natuur-, voedsel- en energietransitie op de Noordzee.

Afspraken over gaswinning op de Noordzee

De constatering dat gaswinning op de Noordzee eindig is en afneemt, is één van de gedeelde uitgangspunten die zijn beschreven in het NZA. De partijen hebben in het NZA afgesproken¹ om de gaswinning op de Noordzee nadrukkelijk te plaatsen in het kader van het realiseren van de doelstellingen van het Akkoord van Parijs. Hiervoor was aanvullend onafhankelijk onderzoek nodig om te toetsen of de gaswinning op het Nederlandse deel van de Noordzee voldoet aan de randvoorwaarden zoals opgenomen in paragraaf 5.10 van het NZA. Deze randvoorwaarden zijn samengevat:

1. Het Nederlandse energie- en klimaatbeleid en daarbinnen het aardgasgebruik en -winning zal te allen tijde in lijn moeten zijn met de doelen van het Parijse klimaatakkoord.
2. De Nederlandse gaswinning op de Noordzee blijft in ieder geval te allen tijde onder het niveau van de binnenlandse aardgasvraag en dient dus slechts om import van nog meer buitenlands gas zoveel mogelijk te beperken.

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) heeft dit aanvullend onderzoek uit laten voeren op basis van de afspraken in het NZA en met een begeleidingscommissie vanuit het NZO. Hierbij bied ik u, als voorzitter van het NZO, een appreciatie van het onderzoek en de conclusies van het NZO, op basis van consensusgericht overleg op 14 december 2022, aan.

Voordat ik inga op de hoofdconclusies van het onderzoek, geef ik een korte toelichting op het doorlopen proces.

¹ Zie paragraaf 3.8 van het Akkoord voor de Noordzee.

Proces van totstandkoming onderzoek naar gaswinning

Het NZO heeft, op basis van paragraaf 5.10 uit het NZA, eerst het PBL gevraagd te onderzoeken of bovenstaande afspraken uit het NZA met betrekking tot gasvraag- en winning, binnen het Nederlandse emissiebudget blijft, dat is afgeleid uit het Parijsakkoord. Het PBL heeft per brief naar de geest van dit verzoek geantwoord en het NZO geadviseerd te wachten met het onderzoek tot de nieuwe inzichten vanuit het IPCC in maart 2022 bekend waren. In gesprek met het NZO heeft het PBL aansluitend aangegeven het onderzoek niet uit te voeren, maar wel aangeboden om een review te doen van een rapport dat is opgesteld door een ander instituut. Vervolgens heeft het ministerie van EZK de opdracht bij een onafhankelijk instituut belegd, conform afspraak uit het NZA.

Voor het maken van een keuze voor het instituut en voor het begeleiden van de opzet en de uitwerking van de studie, is een begeleidingscommissie ingesteld vanuit het NZO. Deze commissie bestond uit een onafhankelijke voorzitter met wetenschappelijke achtergrond, een onafhankelijk expert van de Universiteit Utrecht, een vertegenwoordiger van het ministerie van EZK en twee stakeholders uit het NZO. Het ministerie van EZK heeft het onderzoek gefinancierd. Gekozen is het onderzoek te laten uitvoeren door een consortium van CE Delft en TNO. In de uitvoering heeft het consortium overleg gevoerd met klimaatwetenschappers en rechtsgeleerden.

Uitkomsten van het onderzoek

De hoofdconclusies uit het rapport 'Gaswinning op de Noordzee en de afspraken daarover in het Noordzeeakkoord' in de bijlage bij deze brief geven antwoord op de vraag of de Nederlandse gasvraag en -winning aan de randvoorwaarden voldoen die in het NZA zijn afgesproken (zie hierboven). In het kort concludeert het rapport het volgende:

1. De verwachte Nederlandse cumulatieve CO₂-emissies van de economie als geheel, waaronder die van aardgasverbruik, zijn meer dan het koolstofbudget van Nederland, op basis van de binnen het NZA afgesproken 80% waarschijnlijkheid van maximaal 1,5°C mondiale opwarming. Voor het antwoord op de vraag of de aardgaswinning op de Noordzee (en het verbruik van dat aardgas in Nederland) past binnen het Nederlands koolstofbudget, is eerst het Nederlands koolstofbudget bepaald aan de hand van de door IPCC gehanteerde (mondiale) budgetten met bijbehorende waarschijnlijkheid. Er is geen algemeen geaccepteerde of wetenschappelijke methodiek voor toedeling van het budget naar landen. Op basis van de hoofdstromingen in de ethiek is het klimaatbudget voor Nederland volgens vier todelingsmethoden uitgewerkt. Het rapport toont vervolgens de totale Nederlandse cumulatieve CO₂-emissies, daarbinnen de emissies van

aardgasverbruik en dáárbinnen weer de CO₂-emissies ten gevolge van het verbruik van aardgas dat is gewonnen op de Noordzee. Afgezet tegen de grenzen van het koolstofbudget van Nederland, is te zien dat - afhankelijk van de gekozen verdeelsleutel - de cumulatieve uitstoot van koolstof het koolstofbudget van Nederland overstijgt per 2034 of eerder (uitgaand van de 80% waarschijnlijkheid op maximale opwarming van 1,5 °C).

2. De aardgaswinning op de Noordzee blijft binnen het binnenlands verbruik. De aardgaswinning in Nederland, inclusief op het Nederlandse deel van de Noordzee, is op dit moment lager dan het binnenlands verbruik. Op basis van de toegepaste scenario's zal de aardgaswinning op de Noordzee tot 2047 minder zijn dan het binnenlandse verbruik. Daarna hangt het ervan af of aardgas gebruikt blijft worden voor productie van waterstof.

Oordeel begeleidingscommissie

De begeleidingscommissie is zeer tevreden over het uitgevoerde onderzoek en is onder de indruk van de hoeveelheid werk. De commissie is van mening dat:

1. De uitkomsten zo goed mogelijk de vraag van het NZO beantwoorden op basis van de best beschikbare gegevens;
2. De aannames en rekenmethodes goed navolgbaar en wetenschappelijk verantwoord zijn;
3. De onzekerheden goed zijn benoemd.

De commissie merkt op dat er verschil zit in de manier waarop in het NZO wordt omgegaan met de kansen op overschrijding van de afgesproken maximale 1,5°C opwarming en de manier waarop dit binnen het IPCC gebeurt. Beide benaderingen zijn gebruikt en in het rapport is duidelijk aangegeven wat de gevolgen van deze benaderingen zijn voor de handelingsperspectieven. Veel is afhankelijk van de toedelingsmethodiek die wordt gehanteerd met betrekking tot koolstofbudgetten aan verschillende landen. Lopende het onderzoek bleek dat de toedelingsmethodes die nog enige ruimte voor extra emissies bieden, vermoedelijk niet in overeenstemming zijn met juridische principes. De uitkomsten van alle berekeningsmethoden zijn wel gepresenteerd, maar er is duidelijk aangegeven dat sommige berekeningsmethoden juridisch aanvechtbaar zijn. De commissie is van oordeel dat hiermee een transparant en eerlijk beeld wordt geschetst.

Conclusies NZO

De partijen in het NZO aanvaarden het oordeel van de begeleidingscommissie. Zij stellen vast dat het rapport van CE Delft en TNO invulling geeft aan het onafhankelijke onderzoek, zoals afgesproken in paragraaf 5.10 van het NZA. Zij onderschrijven gezamenlijk de indringende feiten die het rapport op tafel legt en wijzen op de urgentie om het verbruik van fossiele brandstoffen te reduceren.

Noordzeeoverleg

Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL)

Datum

23 december 2022

In het NZA is afgesproken² dat als dat voor het realiseren van de Parijsdoelstellingen nodig is, partijen in het NZO een plan zullen ontwikkelen om de introductie van klimaat neutrale gassen op de Noordzee te bevorderen en zoveel mogelijk te versnellen, bijvoorbeeld door middel van pilots voor productie van groene waterstof. Gezien de urgentie die uit het onderzoek spreekt en de noodzaak om aan de onderzoeksresultaten in het NZO opvolging te geven, verneem ik graag uw reactie.

Hoogachtend,

Sybilla M. Dekker
Voorzitter Noordzeeoverleg

² Zie paragraaf 5.16 van het Akkoord voor de Noordzee.

